

Drugo poročilo o psihosocialnih tveganjih na delovnem mestu v Sloveniji

Miroljub Ignjatović in Aleksandra Kanjuo Mrčela

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede

JAVNA TRIBUNA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Cankarjev dom, 27.10.2017

- Podatki EWCS-6, EWCS-5, ESENER 2
- Primerjava s povprečjem EU28 in ponekod s Finsko
- Predstavljeni bodo podatki o:
  - delovnih pogojih,
  - psihosocialnih tveganjih in nevarnostih na delovnem mestu v Sloveniji,
  - zdravju na delovnem mestu, ter
  - psihičnem in fizičnem nasilju na delovnem mestu.

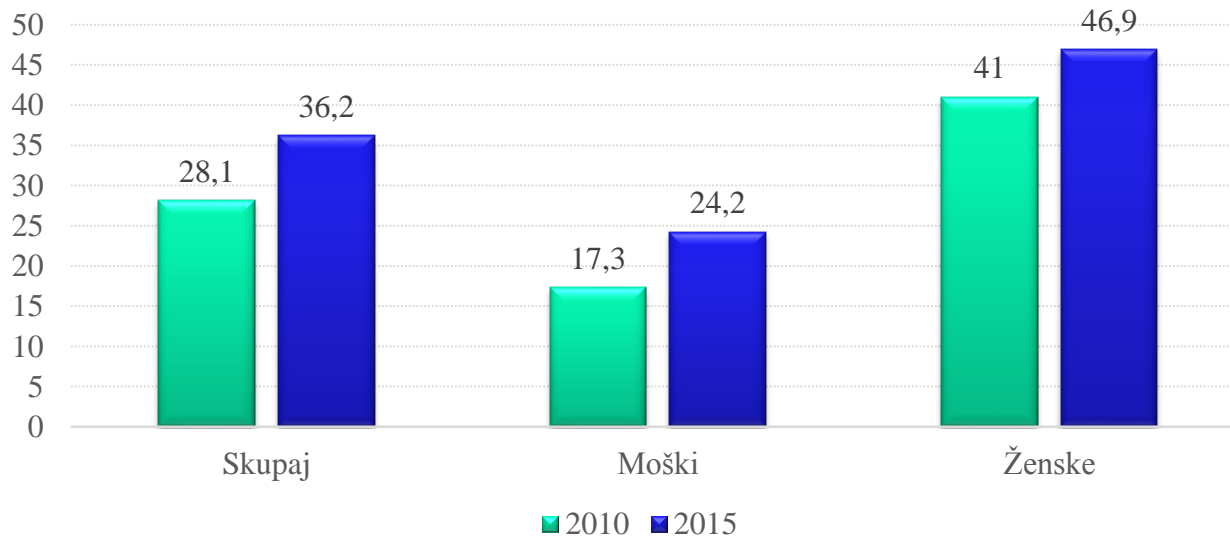
Indeks plačanega in neplačanega dela

Delavci in delavke, ki delajo več kot 70 ur na teden (Indeks plačanega in neplačanega dela*), 2015

	Slovenija	Finska	EU28
Skupaj	36,2	18,3	20,9
Moški	24,2	13,3	13,4
Ženske	46,9	23,2	28,1

Vir podatkov: EWCS-6, 2015

Primerjava IPND 2010 – 2015, Slovenija

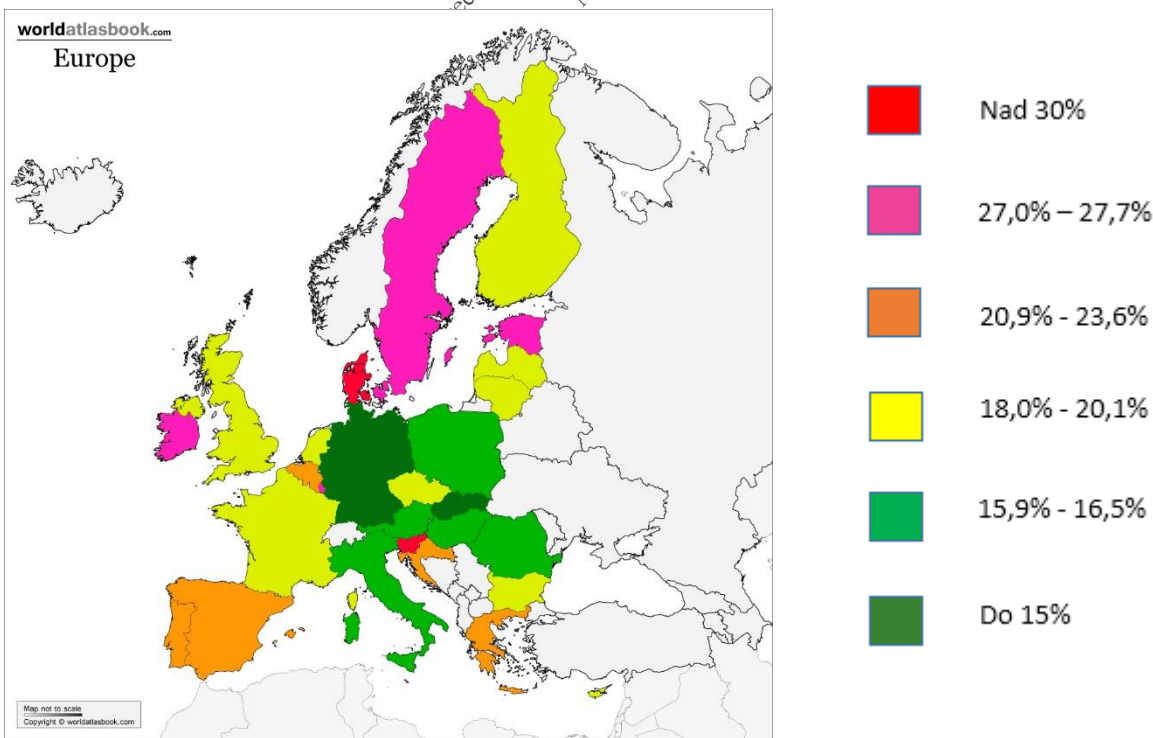
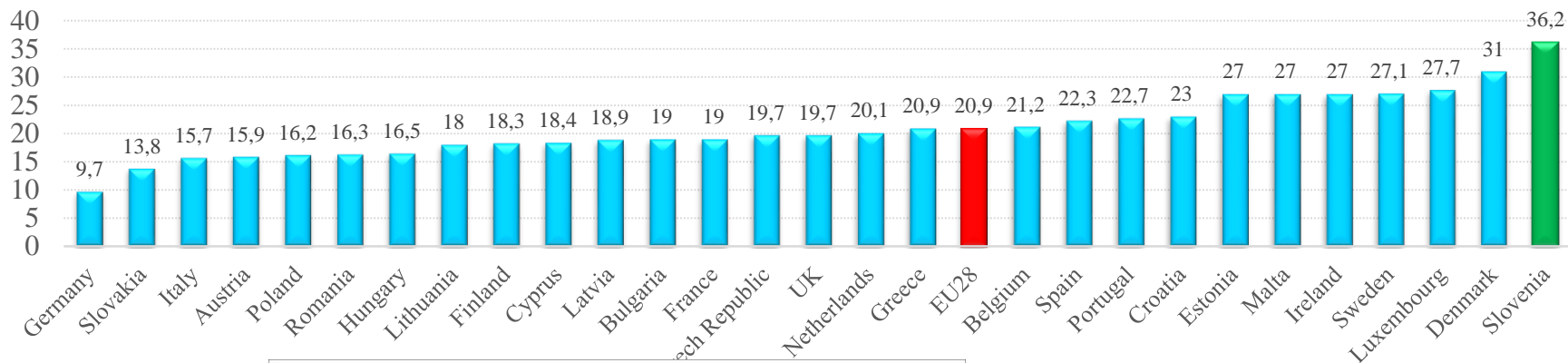

*Indeks plačanega in neplačanega dela upošteva poleg plačanega dela tudi druge aktivnosti posameznika na tedenski ravni: prostovoljno ali dobrodelno dejavnost, politično/sindikavno dejavnost, skrb za lastne otroke, vnuke in njihovo izobraževanje, kuhanje in hišna opravila, skrb za ostarele/oslabele sorodnike in tečaje usposabljanja ali izobraževanja.

Vir podatkov: EWCS-6, 2015; EWCS-5, 2010

Delež zaposlenih, ki delajo več kot 70 ur na teden – indeks plačanega in neplačanega dela, EU28, 2015

Vir podatkov: EWCS-6, 2015

Delež zaposlenih, ki menijo, da se njihov delavnik ne ujema dobro (ne preveč dobro ali sploh ne)
z družinskimi oziroma družbenimi obveznostmi, 2015

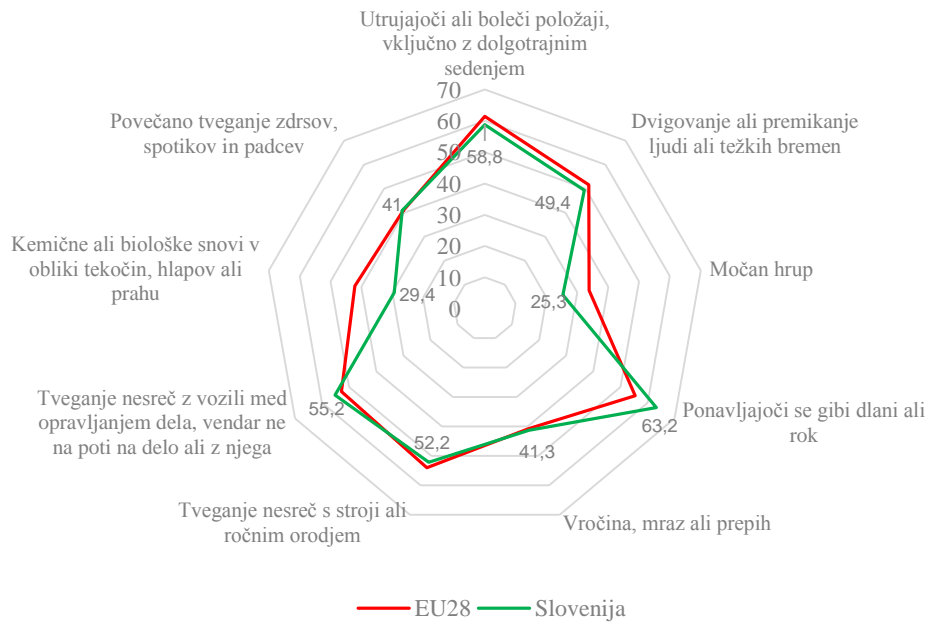
	Slovenija	Finska	EU28
Skupaj	20,8 ↓ 4 o.t.	14,5	17,9
Moški	21,9 ↓ 7 o.t.	13,9	20,0
Ženske	19,6 ↓ 1 o.t.	14,9	15,8

Vir podatkov: EWCS-6, 2015

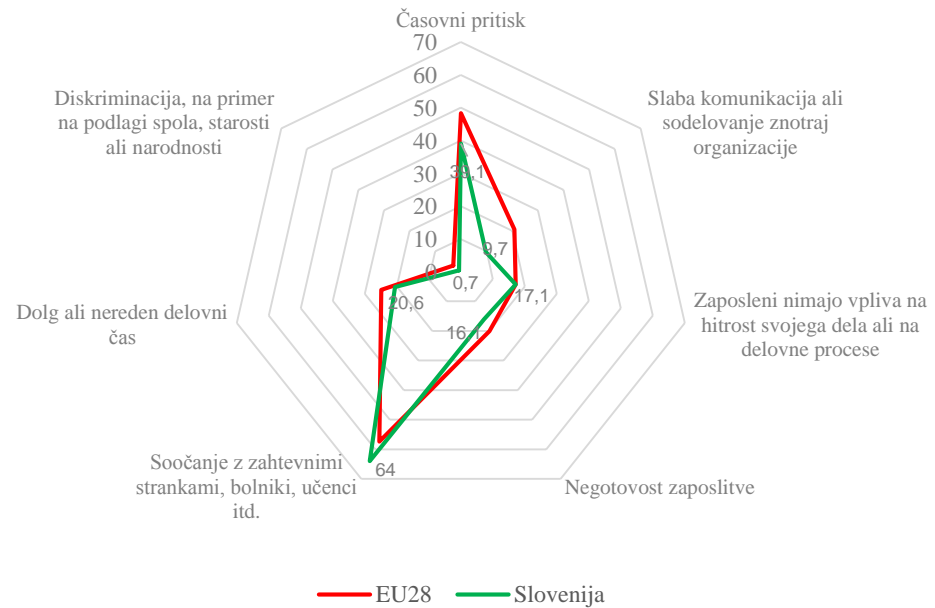

Tveganja in nevarnosti na delovnem mestu, ESENER 2

Deleži organizacij, v katerih obstajajo tveganja in nevarnosti, ki so odvisna od vrste dela, Slovenija in EU28

Deleži organizacij, v katerih obstajajo zdravstvena tveganja, ki so posledica načina organizacije dela, medsebojnih odnosov pri delu ali ekonomskega položaja, Slovenija in EU28

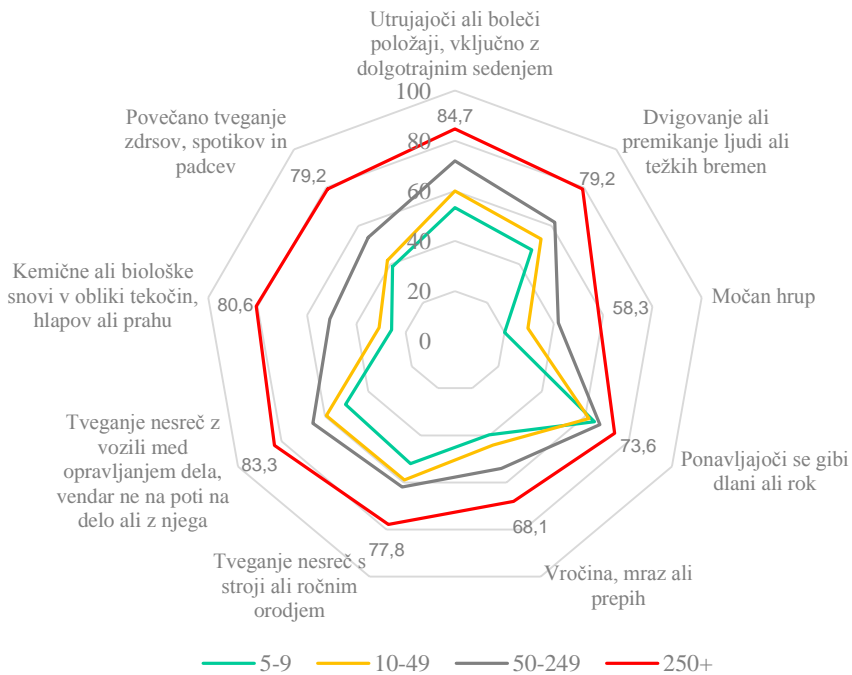
Vir podatkov: ESENER 2

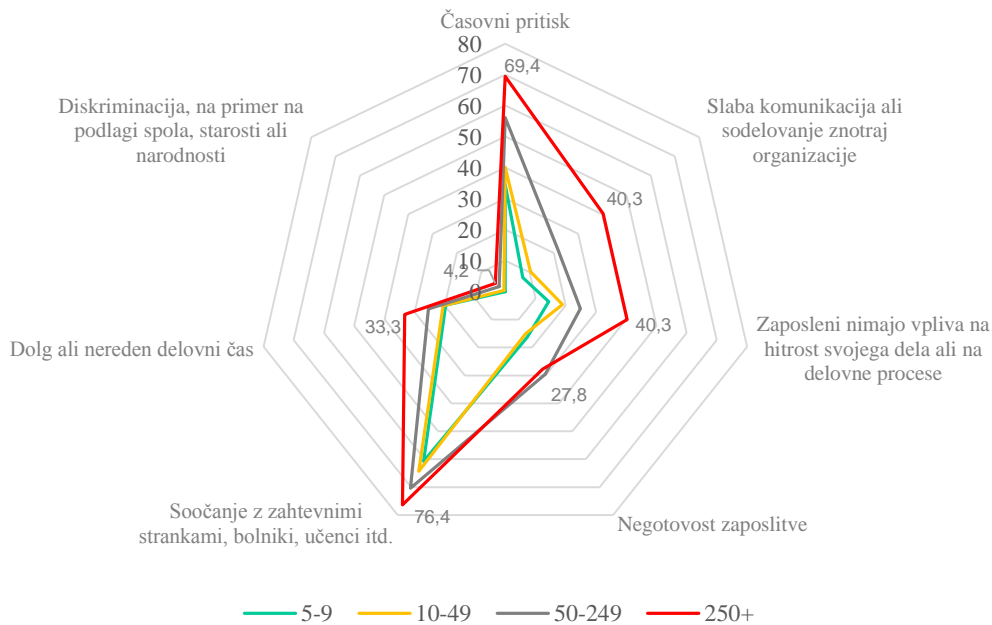
Velikost organizacije kot pomemben dejavnik tveganj

Deleži organizacij, v katerih obstajajo tveganja in nevarnosti, ki so odvisna od vrste dela, Slovenija, po velikosti organizacij

Deleži organizacij, v katerih obstajajo zdravstvena tveganja, ki so posledica načina organizacije dela, medsebojnih odnosov pri delu ali ekonomskega položaja, Slovenija, po velikosti organizacij

Vir podatkov: ESENER 2

Tveganja in nevarnosti na delovnem mestu, EWCS-6

Ali glavna plačana zaposlitev vključuje (vsaj polovico delovnega časa)
v Sloveniji in na Finskem (za slednjo so podatki v oklepajih), %, 2015

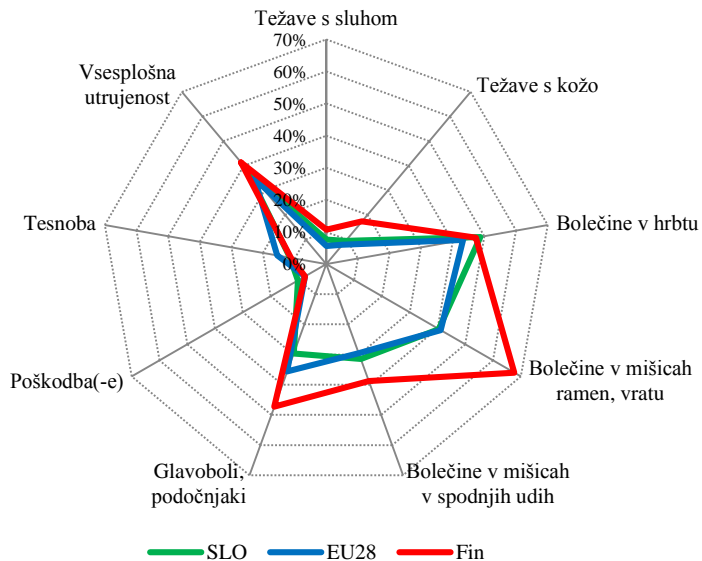
	Skupaj	Moški	Ženske
A. Utrujajoče ali boleče položaje	33,5 (18,8)	32,9 (17,9)	34,2 (19,9)
B. Dvigovanje ali premikanje ljudi	5,4 (6,7)	3,5 (0,8)	7,2 (12,5)
C. Prenašanje ali premikanje težkih bremen	14,9 (16,8)	18,7 (18,8)	10,9 (15,0)
D. Sedenje	46,9 (53,8)	47,2 (59,1)	46,7 (48,8)
E. Ponavljajoče se gibe rok ali dlani	57,3 (58,8)	56,0 (55,8)	58,6 (61,7)
F. Neposredno delo s tretjimi osebami, kot so stranke, potniki, učenci, pacienti, itd.	49,4 (52,0)	43,5 (39,3)	55,7 (64,5)
G. Ravnanje z jeznimi naročniki, strankami, bolniki, učenci itd.	20,1 (6,0)	18,4 (5,0)	22,0 (7,6)
H. Situacije, ki so za vas čustveno vznemirjajoče	20,4 (12,3)	16,5 (12,5)	24,3 (12,1)
I. Delo z namiznim ali prenosnim računalnikom, pametnim telefonom itd.	46,2 (41,0)	42,6 (40,4)	49,7 (41,6)

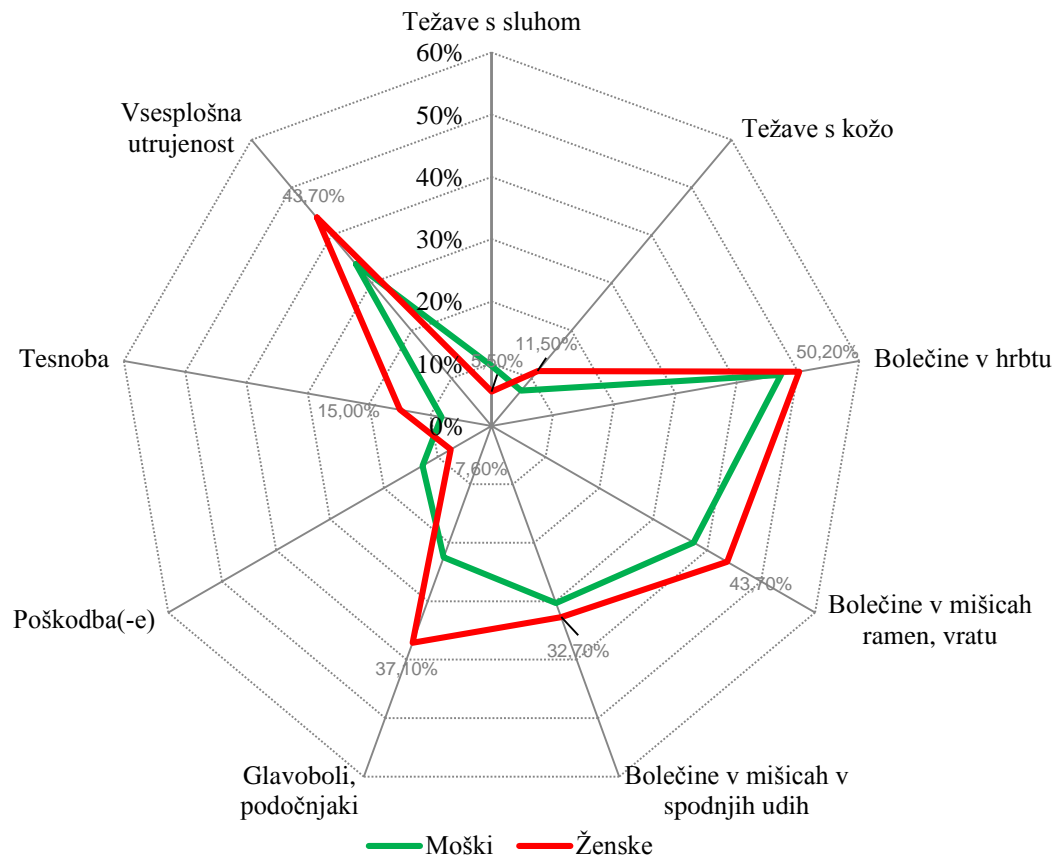

Zdravstvene težave v zadnjih 12 mesecih

Slovenija, Finska, EU28

Slovenija, po spolu

V Sloveniji se **bolečine v hrbtu** pojavljajo nadpovprečno v naslednjih dejavnostih (navedene so samo tiste dejavnosti, kjer je število anketirancev bilo zadostno za bolj zanesljivo analizo): kmetijstvo (56,5 %), predelovalne dejavnosti (51,1 %), **trgovina in vzdrževanje motornih vozil** (50,0 %), **promet in skladiščenje** (55,2 %), gostinstvo (55,8 %), **zdravstvo in socialno varstvo** (51,3 %).

Splošna utrujenost se pojavlja največ v: **trgovini in vzdrževanju motornih vozil** (40,1 %), **prometu in skladiščanju** (41,8 %), finančnih in zavarovalniških dejavnostih (41,8 %), strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (42,3 %), dejavnosti javne uprave in obrambe, dejavnosti obvezne socialne varnosti (41,7 %), izobraževanju (38,1 %), **zdravstvu in socialnem varstvu** (46,2 %).

Vir podatkov: EWCS-6, 2015

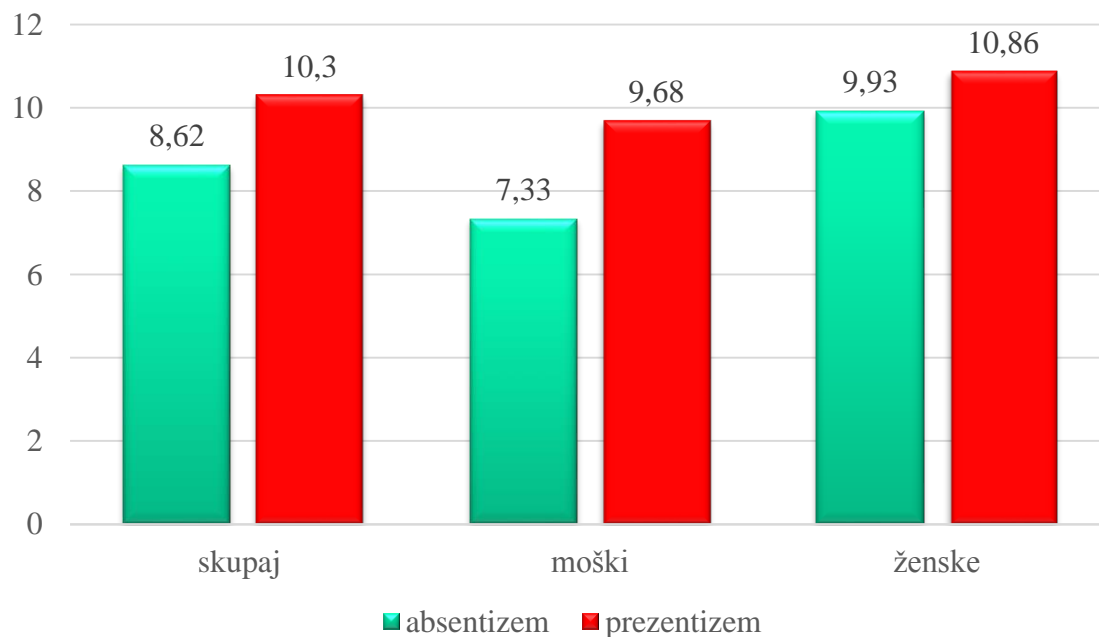

Absentizem in prezentizem

Ali ste v zadnjih 12 mesecih kdaj delali bolni? (DA)

	Slovenija	Finska	EU28
Skupaj	54,8	51,1	42,4
Moški	53,1	50,9	40,9
Ženske	56,6	51,2	44,0

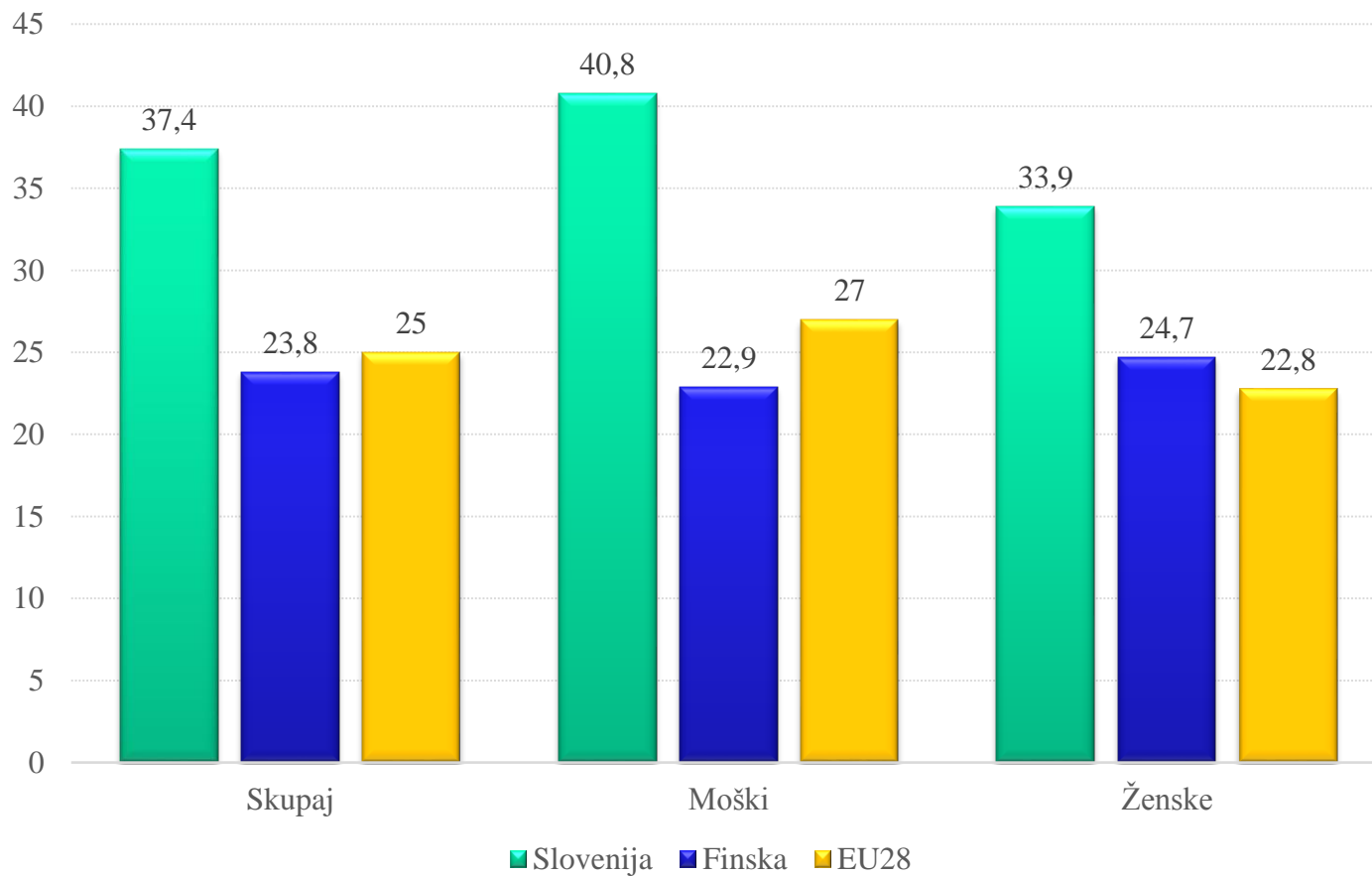
Število delovnih dni odsotnosti zaradi bolezni (absentizem) in delovnih dni na delovnem mestu kljub bolezni (prezentizem), 2015

Vir podatkov: EWCS-6, 2015

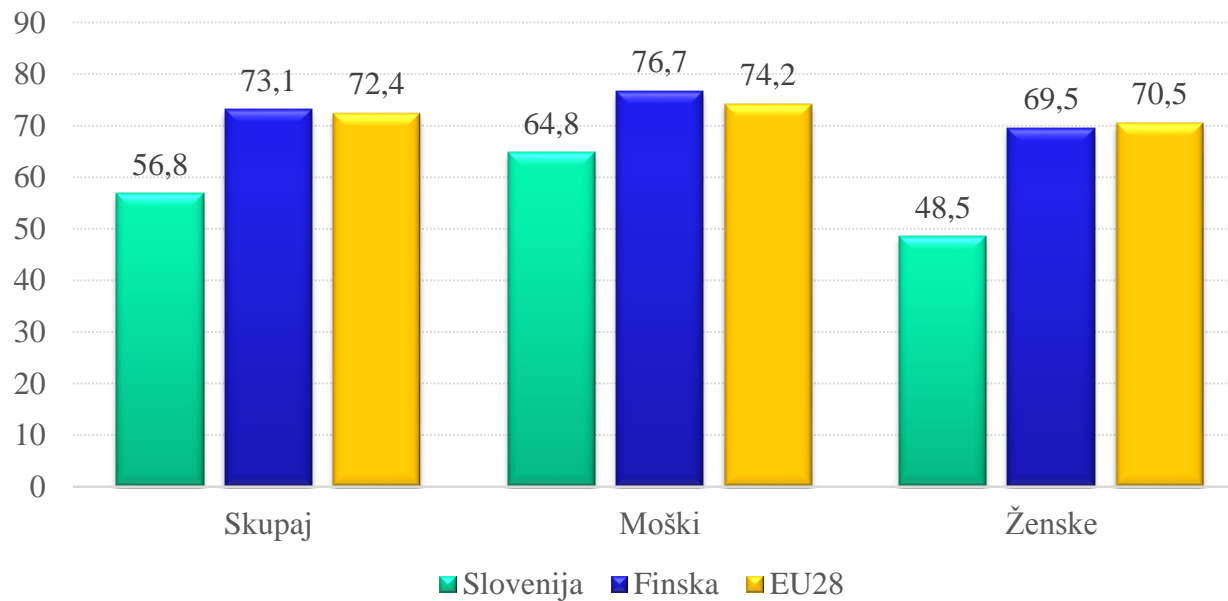
Ali vaše delo vpliva na vaše zdravje? (Da, negativno)

Vir podatkov: EWCS-6, 2015

Ali menite, da boste sposobni opravljati trenutno delo do 60 leta (čez pet let za starejše od 55 let)?

Do katerega leta želite delati?

	Slovenija	Finska	EU28
Skupaj	57,46	62,37	60,73
Moški	58,29	62,34	61,15
Ženske	56,61	62,40	60,26

Diskriminacija in nasilje na delovnem mestu

Ali ste bili v zadnjih 12 mesecih na delu kdaj podvrženi čemu od naslednjega? %

	Slovenija	Finska	EU28
Starostni diskriminaciji	3,9	5,5	3,3
Diskriminaciji zaradi rase, etničnega porekla ali barve	0,9	0,9	1,8
Diskriminaciji zaradi nacionalnosti	1,2	1,1	1,8
Diskriminaciji na podlagi vašega spola	1,6	3,4	2,1
Diskriminaciji na podlagi verske pripadnosti	0,8	0,6	0,9
Diskriminaciji zaradi invalidnosti	1,5	1,7	1,0
Diskriminaciji na podlagi spolne usmerjenosti	0,2	0,7	0,7

Ali ste bili v zadnjem mesecu v času svojega dela izpostavljeni čemu od naslednjega? %

	Slovenija (Finska)				EU28			
	Verbalnemu nasilju	Neželeni spolni pozornosti	Grožnjam	Ponižujočemu vedenju	Verbalnemu nasilju	Neželeni spolni pozornosti	Grožnjam	Ponižujočemu vedenju
Skupaj	9,9 (13,9)	1,9 (3,0)	5,1 (5,7)	9,7 (6,1)	11,6	1,8	4,5	5,6
Moški	7,8 (12,0)	0,6 (0,6)	4,9 (4,5)	8,4 (5,1)	11,5	0,9	5,3	2,6
Ženske	12,1 (15,6)	3,2 (5,3)	5,2 (6,9)	11,0 (7,1)	11,5	2,7	3,6	3,0

In, ali ste bili v zadnjih 12 mesecih v času svojega dela izpostavljeni čemu od naslednjega? %

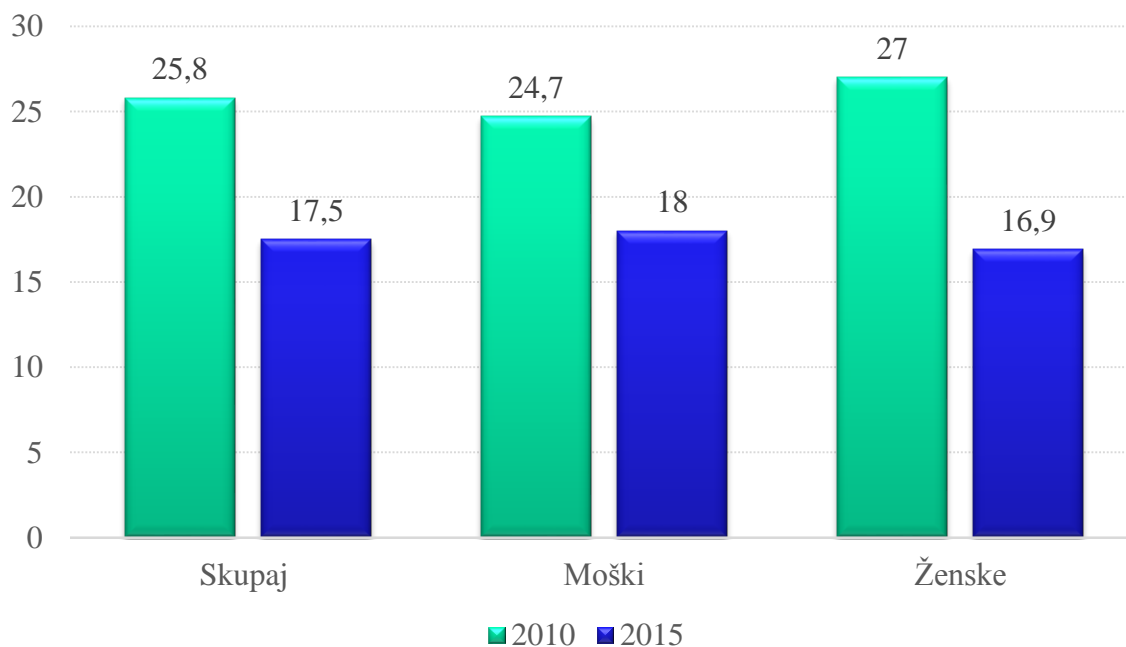
	Slovenija (Finska)			EU28		
	Fizičnemu nasilju	Spolnemu nadlegovanju	Ustrahovanju / nadlegovanju	Fizičnemu nasilju	Spolnemu nadlegovanju	Ustrahovanju / nadlegovanju
Skupaj	1,7 (3,4)	0,7 (1,2)	5,8 (5,0)	2,0	0,8	4,9
Moški	2,2	0,1	4,8 (2,8)	2,0	0,3	4,4
Ženske	1,1	1,3	6,8 (7,1)	2,1	1,3	5,4

(Ne)zadovoljstvo* z delovnimi pogoji pri glavni plačani zaposlitvi

	Slovenija	Finska	EU28
Skupaj	17,5	8,4	14,1
Moški	18,0	6,7	14,0
Ženske	16,9	10,1	14,3

Primerjava (ne)zadovoljstva med leti 2010 in 2015

*(Ne preveč zadovoljen/a in Sploh nisem zadovoljen/a)

Vir podatkov: EWCS-6, 2015; EWCS-5, 2010

Ali v vašem podjetju ali organizaciji obstaja...?

	Slovenija (Finska)			EU28		
	Sindikati/SD	Predstavniki za VZD	Redna srečanja	Sindikati/SD	Predstavniki za VZD	Redna srečanja
Skupaj	60.6 (74,4)	39.3 (81,4)	54.5 (64,8)	49.6	58.3	54.6
Moški	57.7	40.1	53.9	51.7	61.7	55.7
Ženske	63.3	38.6	55.1	47.5	54.8	53.6

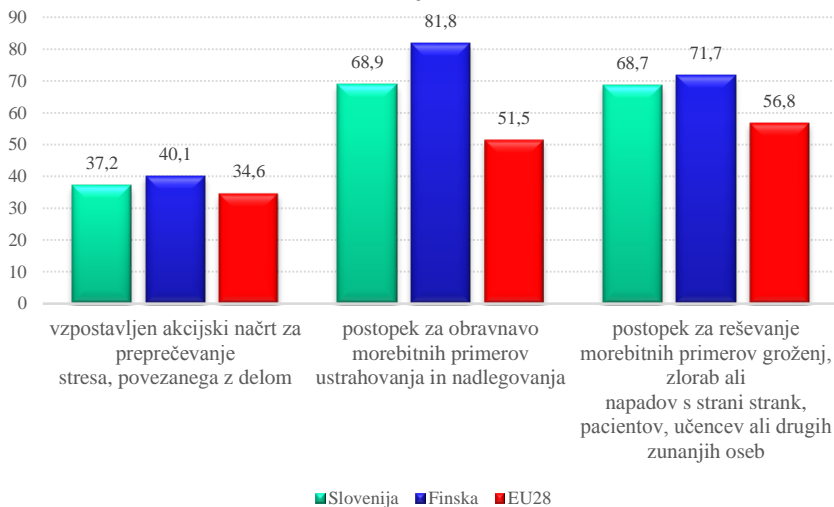
Vir podatkov: EWCS-6, 2015

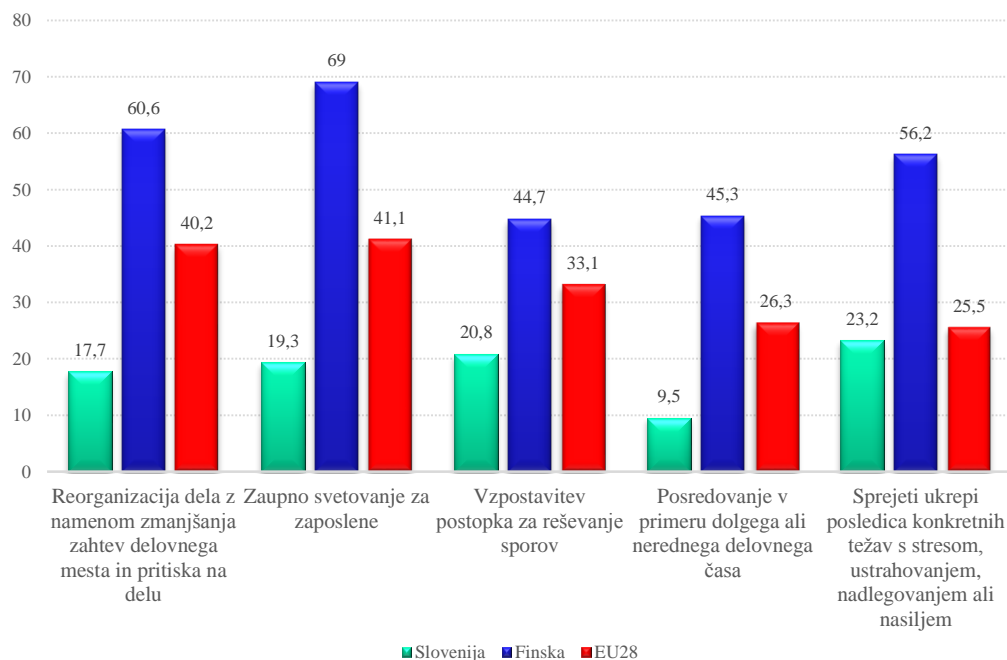

Ali v vašem podjetju ali organizaciji obstaja...?

Obstoj postopkov za reševanje psihosocialnih tveganj,
Slovenija, Finska, EU28

Uporabljeni ukrepi za preprečevanje psihosocialnih tveganj
v zadnjih 3 letih

Vir podatkov: ESENER 2

Priporočila

- Potrebno je **modernizirati in izboljšati načine upravljanja s človeškimi viri v slovenskih organizacijah** ter si prizadevati za vzpostavljanje delavcu prijaznejšega in ustvarjalnejšega okolja.
- Z različnimi organizacijskimi prijemi je potrebno **zmanjšati delovno obremenjenost, izčrpanost in stres slovenske delovne sile** ter omogočiti izboljšanje delovnih pogojev in lažje usklajevanje delovnega in zasebnega življenja.
- Potreben je bolj **sistematičen pristop k analizi delovnih mest in ugotavljanja potencialnih tveganj in nevarnosti** na delovnih mestih, ki lahko povzročajo zdravstvene težave. Pri tem bi se mogoče **lahko zgledovali po skandinavskih državah, ki so 'patentirale' tako imenovani 'Indeks delovne sposobnosti' (Work Ability Index)**,
- Potrebno je **motivirati tudi podjetja za namenjanje večje pozornosti problematiki delovnih pogojev in zdravja zaposlenih** ter za uporabo že obstoječe zakonodaje in ukrepov ob ugotovljenih tveganjih in nevarnostih na delovnem mestu.

Hvala za vašo pozornost!

